เรื่องลัทธิธรรมเนียมต่าง ๆ ภาคที่ ๗

หมายรับสั่ง แลบาญชีโคมตรา ในการพระราชพิธีวิสาขบูชา

ในรัชกาลที่ ๔

พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงพระศพ

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสรรพสาตรศุภกิจ

เมื่อปีวอก พ.ศ. ๒๔๖๓

พิมพ์ที่โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

คำนำ

หม่อมเจ้าทองเชื้อธรรมชาติ ต,จ. หม่อมเจ้าชายใหญ่ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสรรพสาตรศุภกิจ มาแจ้งความต่อกรรมการหอพระสมุดวชิรญาณสำหรับพระนครว่า มีศรัทธาจะสร้างหนังสือในงานพระศพพระบิดาเพิ่มเติมที่หม่อมเจ้าหญิงเม้าได้ทรงสร้างอีกสักเรื่อง ๑ ขอให้กรรมการช่วยเลือกเรื่องหนังสือให้ ข้าพเจ้าจึงได้รวบรวมเรื่องพระราชพิธีวิสาขะบูชาครั้งรัชกาลที่ ๔ เข้าเปนหนังสือในประเภทลัทธิธรรมเนียมต่าง ๆ นับเปนภาคที่ ๗ ให้หม่อมเจ้าทองเชื้อธรรมชาติพิมพ์ตามประสงค์.

หนังสือซึ่งรวมพิมพ์เปนเรื่องลัทธิธรรมเนียมต่าง ๆ ภาคที่ ๗ นี้ หนังสือเดิม ๒ เรื่องด้วยกัน คือหมายรับสั่งพระราชพิธีวิสาขะบูชาเมื่อปีมะเสง พ. ศ. ๒๔๐๐ ปีที่กรมหลวงสรรพสาตร ฯ ประสูตรนั้นเรื่อง ๑ อีกเรื่อง ๑ บาญชีโคมตราซึ่งพระบรมวงศานุวงศ์แลข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อยทำสำหรับจุดเปนพุทธบูชาในวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในงานพระราชพิธีวิสาขะบูชา แต่เปนชั้นหลังมาไม่ใช่ปีมะเสง ประมาณว่าอยู่ในระหว่างปีกุญ พ. ศ. ๒๔๐๖ กับปีขาล พ. ศ. ๒๔๐๙ บาญชีโคมตรานี้มีประโยชน์ทางความรู้รูปดวงตราของพระบรมวงศานุวงศ์แลข้าราชการโดยมาก เพราะทำลายโคมเปนรูปตราตำแหน่งเปนพื้น มีปลาดอีกอย่าง ๑ ที่ปรากฏว่าในครั้งนั้นมีรางวัลประกวดโคมตราด้วย กำหนด

รางวัลเปน ๓ ชั้น บาญชีตอนท้ายเปนบาญชีตัดสินว่าโคมของใครได้รางวัลชั้นที่๑ แลที่๒ ที่๓ หมายรับสั่งแลบาญชีโคมที่พิมพ์ในสมุดเล่มนี้ หอพระสมุด ฯ ได้ต้นฉบับมาจากกระทรวงมหาดไทย เชื่อว่าพิมพ์ขึ้นจะเปนเครื่องประดับสติปัญญาของท่านผู้อ่านได้บ้าง แลผู้ที่ได้รับแจกไปคงจะอนุโมทนาในการกุศลของหม่อมเจ้าทองเชื้อธรรมชาติที่พิมพ์สมุดเล่มนี้ทั่วกัน.

ดำรงราชานุภาพ สภานายก

หอพระสมุดวชิรญาณ

วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๓

หมายรับสั่งการพระราชพิธีวิสาขบูชา

ในรัชกาลที่ ๔ ปีมเสงนพศก จุลศักราช ๑๒๑๙ พ.ศ. ๒๔๐๐

พระยาบำเรอภักดิ์ รับพระบรมราชโองการใส่เกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ สั่งว่า ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ขึ้น ๑๕ ค่ำ แรมค่ำหนึ่ง ปีมเสงนพศก (พ.ศ. ๒๔๐๐) เปนวันสมเด็จพระพุทธเจ้าประสูตรได้ตรัสรู้นิพพาน เปนวันนักขัตฤกษ์ยิ่งกว่าตรุษสงกรานต์อีก ทรงพระราชศรัทธาให้บูชาพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆเจ้า ด้วยสิ่งของเครื่องวิจิตรต่าง ๆ กับสังฆทานในวิสาขมาศปีมเสงนพศก ชื่อวิสาขบูชา เปนมหายัญพิธีอันใหญ่ ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๓ ค่ำบ่าย พระสงฆ์ ๒๙ รูปสวดมนต์ที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย วันขึ้น ๑๔ ค่ำเช้าฉัน ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำบ่าย พระสงฆ์ ๒๙ รูปสวดมนต์ที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท วันขึ้น ๑๕ ค่ำเช้าฉัน ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำบ่ายพระสงฆ์ ๓๐ รูปสวดมนต์ที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ วันแรมค่ำหนึ่งเช้าฉัน

ในวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำเพลาเช้า พระสงฆ์จะได้สดัปกรณ์พระบรมอัฐิ ๑๖ พระโกษฐในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ๕๐ รูป ถวายเข้ากระทงสลากภัตร จะได้ตั้งบายศรีแก้ว บายศรีทอง บายศรีเงิน เวียนเทียนสมโภชพระที่นั่งทั้ง ๓ แห่ง

แลในวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ขึ้น ๑๕ ค่ำ แรมค่ำหนึ่ง เพลาค่ำ มีพระธรรมเทศนาในวัดพระศรีรัตนศาสดารามทั้ง ๓ คืนเหมือนอย่างทุกปี

อนึ่งให้พันจันทนุมาศ จัดดอกไม้เพลิงไปยิงนอกพระระเบียงวัดพระศรีรัตนศาสดารามด้านตวันออก ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ขึ้น ๑๕ ค่ำ แรมค่ำหนึ่ง ดอกไม้พุ่ม ๗ ชั้นคืนละ ๑๐ พุ่ม ดอกไม้รุ่งใหญ่คืนละ ๔ ขด ดอกไม้พะเนียงคืนละ ๒๐ บอก ทั้ง ๓ คืน

อนึ่งให้ข้าพระแก้วมรกฏ ข้าพระมรฑป ข้าพระวัดพระเชตุพน ข้าพระวัดสุทัศน์ เบิกน้ำมันมะพร้าวต่อชาวพระคลังราชการตามโคมแก้วรอบพระระเบียง ตามซุ้มรอบพระมรฑป ๓ ซุ้ม ตามวัดพระเชตุพนรอบพระระเบียงให้พอทั้ง ๓ คืน

อนึ่งให้สังฆการี นิมนต์พระสงฆ์ที่ทรงธรรมกถึกให้สำแดงธรรมเทศนา ฟากตวันออก วัดราชบุรณะ ๑ วัดสระเกษ ๑ วัดสุทัศน์เทพวราราม ๑ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ๑ วัดมหาธาตุวรวิหาร ๑ วัดจักรวรรดิราชาวาศ ๑ วัดประทุมคงคา ๑ วัดสมอราย ๑ วัดบวรนิเวศ ๑ วัดชนะสงคราม ๑ ฟากตวันตก วัดอรุณราชวราราม ๑ วัดพิโมโลก ๑ วัดหงษ์ ๑ วัดประยุรวงศ์ ๑ วัดระฆังโฆสิตาราม ๑ วัดอมรินทาราม ๑ วัดสุวรรณาราม ๑ วัดราชโอรส ๑ วัดหนัง ๑ วัดราชสิทธ ๑ รวม ๒๐ อาราม ๆ ละกัณฑ์ ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ขึ้น ๑๕ ค่ำ แรมค่ำหนึ่ง ทั้ง ๓ วัน

อนึ่งให้ชาวพระคลังศุภรัต จัดผ้าสบงทูลเกล้า ฯ ถวายทรงจบ พระหัตถ์สำหรับใส่กระจาดเทศนา ๒๐ อาราม ๆ ละ ๓ วัน ผ้า ๖๐ ผืน ให้เบิกผ้าขาวเทศต่อท่านข้างในให้ช่างสนะตัดเย็บธงตะเข้ให้พอ ๖๔ ตัว ครั้นณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำเพลาเช้าให้เอาทูลเกล้า ฯ ถวาย ทรงพระราชอุทิศแล้วรับผ้าส่งให้ ๔ ตำรวจผูกคันไปปักทุกพระอารามหลวง แล้วให้รับเทียนเล่มละ ๑ บาท มัดละ ๑๐ เล่ม วันละ ๓๐ มัด ๓ วัน ๙๐ มัด ธูปมัดละ ๖๐ ดอก ๓๐ มัด ๓ วัน ๙๐ มัด รับดอกไม้สดวันละ ๓๐ กระทง ๓ วัน ๙๐ กระทง รับเทียนดูหนังสือเล่มละ ๑ ตำลึง ๖๐ เล่ม เทียนประจำกัณฑ์เล่มละ ๑ บาท มัดละ ๑๐ เล่ม ๖๐ มัด ธูปประจำกัณฑ์มัดละ ๑๐ ดอก ๖๐ มัด ถวายทรงจบพระหัตถ์แล้วให้ส่งที่เสมียนตรากรมวังณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำเพลาเช้า

อนึ่งให้ชาวพระคลังมหาสมบัติจ่ายเงินให้กรมวังจ่ายส่งให้ท่านข้างในทำกระทงคาว ๒๐๐ กระทง กระทงหวาน ๒๐๐ กระทง เงิน ๑ ชั่ง ๕ ตำลึง ให้วิเศษทำกระจาดเทศนา ๒๐ อาราม ๆ ละ ๓ วัน ใบละ ๒ บาท ๖๐ ใบ เงิน ๑ ชั่ง ๑๐ ตำลึง ทำกระทงคาว ๒๐๐ กระทง กระทงหวาน ๒๐๐ กระทง เงิน ๑ ชั่ง ๕ ตำลึง รวมเงิน ๔ ชั่ง ให้กรมท่า สรรพากรจัดซื้อหมูวันละ ๕ ตำลึง เป็ดไก่วันละ ๒ ตำลึง ปลาวันละ ๑๐ ตำลึง รวมวันละ ๑๗ ตำลึง ๓ วัน เงิน ๒ ชั่ง ๑๑ ตำลึง รวมทั้งสิ้นเงิน ๖ ชั่ง ๑๑ ตำลึง จ่ายให้แต่ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๒ ค่ำ แล้วให้กำกับกรมท่า สรรพากรซื้อหมู เป็ด ไก่ ปลาด้วยทั้ง ๓ วัน

อนึ่งให้ชาวพระคลังในซ้าย จ่ายขี้ผึ้งให้ท่านข้างในพื้นเทียนเล่มละ ๑ ตำลึง ๖๐ เล่ม เทียนเล่มละ ๑ บาท ๑๕๐๐ เล่ม เปนขี้ผึ้งหนัก ๒๑ ชั่ง ๑๕ ตำลึง แล้วให้จ่ายกระดาษสีให้ ๔ ตำรวจปิดโคม ๒๕๖ ใบ ล้อมวัง กรมพระนครบาลปิดกระจาด ๖๑ ใบให้พอ

อนึ่งให้กรมพระนครบาล นายอำเภอป่าวร้องราษฎรให้มีอุสาหฟังธรรมเทศนารักษาศีลตักบาตรปล่อยสัตว์ แล้วห้ามอย่าให้ผู้ใดฆ่าสัตว์ตัดชีวิตรเสพสุราเมรัยในวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ขึ้น ๑๕ ค่ำ แรมค่ำหนึ่ง ทั้ง ๓ วัน

ครั้นเพลาบ่ายให้กระทำสักการบูชา เปนต้นว่า ธูปเทียน ธงผ้า ธงกระดาษ พวงดอกไม้ต่าง ๆ ไปบูชาที่ในพระอุโบสถนอกพระอุโบสถ ที่พระวิหาร ที่ลานพระเจดีย์ ที่ลานพระศรีมหาโพธิ ที่อารามไหน ตามศรัทธา

ครั้นเพลาค่ำตามโคมประทีปทุกน่าบ้าน ทุกร้าน ทุกเรือน ทุกแพ จงทุกแห่ง

แลในวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เพลาเช้า ให้มรรคนายกที่เคยปรนนิบัติพระอารามใดก็ให้ป่าวร้องชักชวนอาณาประชาราษฎรให้ทำสลากภัตรถวายพระสงฆ์ในพระอารามนั้น แล้วให้ทำกรงเป็ด ๘ กรง กรงไก่ ๘ กรง กรงหมู ๔ กรง ไปรับเอาหมู เอาเป็ด เอาไก่ต่อกรมท่าซ้ายใส่กรงหามขึ้นมาส่งกับ ๔ ตำรวจ แต่ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ขึ้น ๑๕ ค่ำ แรมค่ำหนึ่ง ทั้ง ๓ วัน ให้เอาดินเหนียวมาส่งที่ทิมดาบชาววัง วันละ ๓ ก้อน

อนึ่งให้กรมท่าซ้ายเบิกเงินต่อชาวพระคลังมหาสมบัติ ซื้อหมู เป็ด ไก่สำหรับทรงปล่อย ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ขึ้น ๑๕ ค่ำ แรมค่ำหนึ่ง เพลาเช้า หมูวันละ ๕ ตำลึง เป็ดไก่วันละ ๒ ตำลึง เหมือนกันทั้ง ๓ วัน แต่กรุงนั้นให้รับต่อกรมพระนครบาล

อนึ่งให้สรรพากรในเบิกเงินต่อชาวพระคลังมหาสมบัติ จัดซื้อปลาปล่อยมาเตรียมที่พระที่นั่งชลังคพิมาน ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ขึ้น ๑๕ ค่ำ แรมค่ำหนึ่ง เพลาเช้าทั้ง ๓ วัน ๆ ละ ๑๐ ตำลึง

อนึ่งให้ชาวพระคลังราชการจ่ายไม้สีดา ไม้ไผ่ป่า ไม้รวกให้ ๔ ตำรวจทำเสาโคมอารามละ ๔ ลำ ๖๔ อาราม ๒๕๖ ลำ ทำเสาธงตะเข้ ๖๔ ลำ ให้จ่ายให้แต่ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๐ ค่ำ แล้วให้หลวงอินทรโกษาจ่ายพื้นแสมรอนขนาดกลางให้วิเศษหุงเข้าทรงบาตร ๕๐๐ ดุ้น ให้ข้างในทำสำรับคาวหวาน ๖๐๐ ดุ้น ให้วิเศษหุงเข้าเลี้ยงพระสงฆ์ ๓๐๐ ดุ้น แล้วจ่ายน้ำมันมะพร้าวให้ ๔ ตำรวจตามโคมระย้าในวัดพระศรีรัตนศาสดารามคืนละ ๔ ระย้า โคมปัก ๕๗ อาราม ๒๕๖ ใบ ให้ข้าพระตามประทีปมรฑป ๓ ชั้น ให้ข้าพระแก้วมรกฎตามโคมแก้วรอบพระระเบียง ให้ข้าพระวัดสุทัศน์ตามเคยอย่างแต่ก่อนให้พอทั้ง ๓ คืน เร่งจ่ายแต่ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๓ ค่ำ แล้วให้เอาเสื่อลวดไปปูรับเสด็จที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยด้วย

อนึ่งให้พระแก้วพระคลังสวน นายรวาง เอาใบตองตานี ดอกไม้เบญพรรณมาส่งที่ทิมดาบชาววัง ตองตานีวันละ ๑๐ มัด ดอกไม้วันละ ๑๐ กลุ่ม ให้เอามาส่งณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๓ ค่ำ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เพลาเช้าทั้ง ๓ วัน

อนึ่งให้กรมนาจ่ายเข้าสารสวน ให้วิเศษใส่กระจาดพระเทศนา ๖๐ ใบ ๆ ละ ๕ ทนาน เข้าสาร ๑๕ ถัง ทรงบาตรขึ้นวันละ ๕ ถัง ๓ วัน ๑๕ ถัง สลากภัตร ๒๐ ถัง เข้าพระวันละ ๕ ทนาน ๓ วัน ๑๕ ทนาน ทรงประเคนวันละ ๒ ทนาน ๓ วัน ๖ ทนาน จ่ายให้แต่ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๓ ค่ำ

อนึ่งให้ชาวพระมาลาภูษา จัดช่างสนะให้ชาวพระคลังศุภรัตเย็บธงตะเข้ที่คลัง ๒๐ คน

อนึ่งให้เจ้าตั้งกรม เจ้ายังไม่ได้ตั้งกรมมารับไทยทานต่อกรมวังถวายพระสงฆ์ผู้สำแดงธรรมกถึกเทศนาทั้ง ๓ วัน ฟากตวันออก วัดประทุมคงคา กรมสมเด็จพระเดชาดิศร ๑ วัดสุทัศน์เทพวราราม กรมพระพิทักษ์เทเวศร์ ๑ วัดมหาธาตุวรวิหาร เจ้าฟ้าอิศราพงศ์ ๑ วัดราชบุรณะ กรมหมื่นมเหศวรศิววิลาศ ๑ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม กรมหมื่นภูมินทรภักดี ๑ วัดบวรนิเวศวรวิหาร พระองค์เจ้ายุคันธร ๑ วัดชนะสงคราม กรมหมื่นมนตรีรักษา ๑ วัดสระเกษ กรมหมื่นเชษฐาธิเบนทร์ ๑ วัดจักรวรรดิราชาวาศ กรมหลวงสรรพศิลป์ปรีชา ๑ วัดสมอราย กรมหมื่นอดุลยลักษณสมบัติ ๑ ฟากตวันตก วัดโมฬีโลก

กรมขุนนรานุชิต ๑ วัดหงษ์ กรมหลวงเทเวศร์วัชรินทร์ ๑ วัดสุวรรณารามกรมหมื่นอุดมรัตนราษี ๑ วัดระฆัง กรมหมื่นอมรมนตรี ๑ วัดอรุณราชอาราม กรมหลวงวงษาธิราชสนิท ๑ วัดอมรินทร์ หม่อมเจ้าทินกร วังหลัง ๑ วัดราชโอรส กรมหมื่นอมเรนทรบดินทร์ ๑ วัดราชสิทธ พระองค์เจ้าชิดเชื้อพงศ์ ๑ วัดหนัง กรมหมื่นราชสีหวิกรม ๑ รวม ๒๐ อาราม ให้รับผ้าสบง ๓ ผืน กระจาด ๓ ใบ เทียนดูหนังสือ ๓ เล่ม เทียนสำหรับกัณฑ์ ๓ มัด ธูปสำหรับกัณฑ์ ๓ มัด เหมือนกันทั้ง ๒๐ พระอาราม ๆ ละ ๓ วัน ให้ไปรับที่กรมวัง ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ เพลาเช้า

อนึ่งให้ฆ้องไชย มโหรี ปี่พาทย์ กลองแขก แตรสังข์ คอยเตรียมประโคมพระสงฆ์สวดมนต์ พระสงฆ์ฉัน เวียนเทียนพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระที่นั่งไพศาลทักษิณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ให้พร้อมทันเพลาทั้ง ๓ แห่ง พระแก้วมรกฎ ๓ วันด้วย

อนึ่งให้หัวพันมหาดไทยไปตรวจตราดูโคมรูปตรา ดูพวงดอกไม้ซึ่งข้าราชการแขวนในวัดพระศรีรัตนศาสดารามทั้ง ๓ วัน ถ้ากรมใดขาดให้บอกผู้รับสั่ง

อนึ่งให้ราชบัณฑิต ให้ข้าพระแก้วตรวจตราดูพวงดอกไม้สดที่ข้าราชการแขวนในพระระเบียงทั้ง ๔ ด้าน ห้ามอย่าให้ผู้ใดทิ้งผู้ใดเย่อสิ่งของแขวนไว้อย่าให้ยับเยินไปได้ แล้วให้เอาบาญชีโคมรูปตรา บาญชีพวงดอกไม้ในวัดทูลเกล้า ฯ ถวายพระราชกุศล

อนึ่งให้พันพุฒอนุราช พันเทพราช เกณฑ์เลขไปรับเข้ากระทงต่อกรมวังที่ประตูสนามราชกิจไปถวายวัดราชบุรณะคาวหวาน ๕๐ กระทง วัดสระเกษคาวหวาน ๕๐ กระทง วัดบวรนิเวศคาวหวาน ๕๐ กระทง วัดพระเชตุพนคาวหวาน ๕๐ กระทง วัดสุทัศน์คาวหวาน ๕๐ กระทง วัดระฆังคาวหวาน ๕๐ กระทง วัดอรุณคาวหวาน ๕๐ กระทง วัดราชโอรสคาวหวาน ๕๐ กระทง เปนคน ๒๕๐ คน ให้มีสาแหรกมีคาน มีนายหมวดคุมไปถวายณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำเพลาเช้า แล้วให้ตั้งถวายพระสงฆ์สดัปกรณ์ที่น่าพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย

อนึ่งให้ทนายเลือก ให้กรมวัง ยกสำรับคาวหวานถวายพระสงฆ์ที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำเช้า ที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ณวันเดือน ๖ แรมค่ำหนึ่งเช้า ที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำเช้า ทั้ง ๓ วัน

อนึ่งให้มหาดไทย กลาโหม สัสดี เกณฑ์ข้าราชการพระยาพระหลวง ฝ่ายทหาร พลเรือน เข้ามาช่วยปรนนิบัติพระสงฆ์ที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำเพลาเช้า ที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ณวันเดือน ๖ แรมค่ำหนึ่งเพลาเช้า ที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำเพลาเช้า รับแว่นเวียนเทียนทั้ง ๓ แห่ง

ให้มหาดไทย ๒๐ คน กลาโหม ๓๐ คน ทั้ง ๓ วัน เวียนเทียนพระแก้วมรกฎ ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ขึ้น ๑๕ ค่ำ แรมค่ำหนึ่งเพลาบ่ายทั้ง ๓ วัน

แล้วให้หมายบอกข้าทูลลอองธุลีพระบาทผู้ใหญ่ผู้น้อยทำโคมรูปตราสำหรับตำแหน่งที่ผู้กินเข้ามาแขวน ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ขึ้น ๑๕ ค่ำ แรมค่ำหนึ่ง เพลาค่ำทั้ง ๓ คืน

แล้วให้หมายบอกข้าราชการฝ่ายทหาร พลเรือน แลเจ้าตั้งกรม เจ้ายังไม่ได้ตั้งกรม ในพระบรมมหาราชวัง พระบวรราชวัง ให้บำเพ็ญศีลทานการกุศลจงทุกคน

อนึ่งให้กรมท่าขวาหุงเข้าอย่างเทศมาถวายพระสงฆ์ฉันที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ๒๙ รูปเพลาเช้า ที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำ ๒๙ รูปเพลาเช้า ที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ณวันเดือน ๖ แรมค่ำหนึ่ง ๓๐ รูปเพลาเช้า

อนึ่งให้มหาดเล็กจัดเครื่องชาต้มถวายพระสงฆ์ที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๓ ค่ำบ่าย ขึ้น ๑๔ ค่ำเช้า ๒๙ รูป ที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำบ่าย ขึ้น ๑๕ ค่ำเช้า ๒๙ รูปที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำบ่าย แรมค่ำหนึ่งเช้า ๓๐ รูปทั้ง ๓ วัน

แล้วให้รับเครื่องทองน้อยต่อท่านข้างใน ๓ สำรับตั้งสกับปกรณ์ที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำเช้า

อนึ่งให้สนมพลเรือนรับเครื่องถมพานทอง ๒ ชั้นต่อท่านข้างในออกมาตั้งบูชาพระสงฆ์สวดมนต์พระสงฆ์ฉัน ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๓ ค่ำบ่าย

สำรับ ๑ ขึ้น ๑๔ ค่ำเช้าสำรับ ๑ ตั้งที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำบ่ายสำรับ ๑ ขึ้น ๑๕ ค่ำเช้าสำรับ ๑ ตั้งที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำบ่ายสำรับ ๑ แรมค่ำหนึ่งเช้าสำรับ ๑ ตั้งที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ให้มีพุ่มเข้าตอก พุ่มดอกไม้ ธูปเทียนสำหรับเครื่องให้พร้อม แล้วให้รับเครื่องนมัสการ เครื่องทองใหญ่ต่อท่านข้างในเชิญไปตั้งในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ขึ้น ๑๕ ค่ำ แรมค่ำหนึ่ง เพลาบ่ายวันละสำรับทั้ง ๓ วัน ให้มีพุ่มเข้าตอก พุ่มดอกไม้ ธูปเทียนสำหรับเครื่องให้พร้อม

อนึ่งให้พระครูพิธีพราหมณ์มาเจิมแว่นเวียนเทียนที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระที่นั่งไพศาลทักษิณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย พระแก้วมรกฎ ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ขึ้น ๑๕ ค่ำ แรมค่ำหนึ่งเพลาเช้าทั้ง ๓ แห่ง แล้วให้เอาสังข์เข้ามาเป่าด้วย

อนึ่งให้ชาวพระคลังพิมานอากาศจัดพรมจัดเจียมไปปูที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๓ ค่ำ ที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำบ่ายทั้ง ๓ แห่ง สำหรับพระสงฆ์สวดมนต์ฉันเช้าตามเคยให้พอ

อนึ่งให้พระยาโหราเข้ามาบูชาพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระที่นั่งไพศาลทักษิณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย เพลาเช้าทั้ง ๓ วัน

อนึ่งให้นายประตูซ้ายขวาเกณฑ์เลขไปรับพื้นแสมรอนขนาดกลางที่เจ้าภาษีส่งท่านข้างใน ๒๐๐ ดุ้นที่ประตูดิน ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๓ ค่ำ เพลาบ่ายให้ทัน

อนึ่งให้หลวงสำเร็จพระขรรค์ หลวงสรรพอาวุธ ยืมพาน ๒ ชั้น ต่อชาวพระคลังมหาสมบัติสำหรับรองพระแสงขรรค์ ๔ องค์ขึ้นไปตั้งบนพระที่นั่งเสวตรฉัตร ในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำเพลาเช้า ที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำเพลาเช้า แล้วให้เชิญไปตั้งบนพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ตั้งบนพระที่นั่งภัทรบิฐ ณวันเดือน ๖ แรมค่ำหนึ่งเพลาเช้าให้ทันกำหนดทั้ง ๓ แห่ง

อนึ่งให้ชาวพระมาลาภูษาเชิญพระอัฐิ ๑๖ พระโกษฐ์ออกมาตั้งที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำเพลาเช้า แล้วให้เอาพระภูษาโยงไปทอดสำหรับพระสงฆ์สดับปกรณ์ แล้วให้เชิญพระกลดกั้นพระอัฐิให้ทันกำหนด

อนึ่งให้มหาดเล็ก ชาววัง ราชยาน เข้าไปเชิญพระบรมอัฐิพร้อมกับชาวพระมาลาภูษาออกมาตั้งในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำเพลาเช้า

แล้วให้ราชบัณฑิต ชาววัง ชาวที่ มหาดเล็ก ราชยาน เข้าไปเชิญพระไชยเงินใหญ่ พระไชยทองใหญ่ พระไชยผ้าลงยาราชาวดี พระไชยก้าไหล่ทอง ๔ องค์ออกมาตั้งที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระที่นั่งไพศาลทักษิณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ทั้ง ๓ แห่งให้ทันทั้งบ่ายทั้งเช้า

อนึ่งให้หมื่นเทวาทิตจัดมโหรทึกเตรียมประโคมพระบรมอัฐิที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำเพลาเช้า

อนึ่งให้พันพุฒอนุราช พันเทพราช จ่ายเลขให้หลวงราชมานู หลวงพิศณุเสนี ๒๐ คน ให้ชาวราชยาน ๑๒ คน

อนึ่งให้ชาวพระคลังศุภรัต ชาวพระคลังมหาสมบัติ จัดอาศนะ จัดกะโถนขันน้ำไปตั้งไปแต่งถวายพระสงฆ์สวดมนต์ฉันเช้าที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ให้ทันสดัปกรณ์ด้วย

แล้วให้ชาวพระคลังมหาสมบัติจัดพานทอง ๒ ชั้นสำรับหนึ่ง ให้ชาวพระมาลาภูษาตั้งรองพระบรมอัฐิ ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำ ให้ทันกำหนด

แล้วให้จัดพานทองสองชั้นส่งให้กรมแสงในซ้ายรองพระแสงขรรค์ ๔ องค์ สำหรับตั้งที่พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระที่นั่งไพศาลทักษิณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ทั้ง ๓ แห่ง

อนึ่งให้สังฆการีนิมนต์พระสงฆ์เข้ามาสดัปกรณ์พระบรมอัฐิ ที่พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ๔๐๐ รูป ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำเพลาเช้า ให้รับเภสัชองคาตต่อวิเศษถวายพระสงฆ์ ๔๐๐ ซอง

แล้วให้นิมนต์พระสงฆ์เข้ามาสวดพระพุทธมนต์ เข้ามารับพระราชทานฉันในพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ทั้ง ๓ แห่ง

แล้วให้นิมนต์พระสงฆ์เทศนาที่วัดพระศรีรัตนศาสดารามคืนละกัณฑ์ทั้ง ๓ คืน เมื่อจะนิมนต์พระสงฆ์ฉันให้ทูลท่านกรมหมื่นอุดมรัตนราษีเสียก่อน

อนึ่งให้แผ่พระราชกุศลพระบรมวงศานุวงศ์ข้างน่าข้างใน แลข้าราชการที่ได้รับพระราชทานเครื่องยศทำสำรับคาวหวานถวายพระสงฆ์เสมอองค์ละรูป

ในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำเช้า ทรงประเคน ๑ กรมสมเด็จพระเดชาดิศร ๑ กรมพระพิทักษ์เทเวศร์ ๑ กรมหลวงมหิศวรินทรามเรศ ๑ กรมหลวงเทเวศร์วัชรินทร์ ๑ กรมหลวงสรรพศิลปปรีชา ๑ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท ๑ กรมหมื่นถาวรวรยศ ๑ กรมหมื่นอลงกฎกิจปรีชา ๑ กรมหมื่นวรศักดาพิศาล ๑ กรมหมื่นภูบาลบริรักษ์ ๑ กรมหมื่นวรจักรธรานุภาพ ๑ สมเด็จเจ้าฟ้ามหามาลา ๑ สมเด็จเจ้าพระยาองค์น้อย ๑ เจ้าพระยานิกรบดินทร์ ๑ เจ้าพระยาธรรมาธิกรณ์ ๑ เจ้าพระยาพลเทพ ๑ เจ้าพระยายมราช ๑ พระยามหาอำมาตย์ ๑ พระยาเพ็ชรพิไชย ๑ พระยาราชสุภาวดี ๑ พระยาโชฎึกราชเศรษฐี ๑ พระยาราชภักดี ๑ เจ้าหมื่นสรรพเพธภักดี ๑ เจ้าหมื่นเสมอใจราช ๑ เจ้าหมื่นไวยวรนารถ ๑ เจ้าหมื่นศรีเสารักษ์ ๑ รวม ๒๙

ในพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำเช้า ทรงประเคน ๑ กรมหมื่นเชษฐาธิเบนทร์ ๑ กรมหมื่นอมเรนทรบดินทร์ ๑ กรมหมื่นภูมินทรภักดี ๑ กรมหมื่นราชสีหวิกรม ๑ กรมหมื่นอดุลยลักษณสมบัติ ๑ กรมหมื่นอุดมรัตนราษี ๑ กรมหมื่นภูบดีราชหฤไทย ๑ กรมหมื่นมเหศวรศิววิลาศ ๑ กรมหมื่นวิศณุนารถนิภาธร ๑ พระองค์เจ้าสุบรรณ ๑ พระองค์เจ้าชมพูนุท ๑ พระองค์เจ้าสิงหรา ๑ พระองค์

เจ้าภุมเรศ ๑ พระองค์เจ้าวัยกูร ๑ พระองค์เจ้ารองทรง ๑ กรมหมื่นมนตรีรักษา ๑ กรมหมื่นเทวานุรักษ์ ๑ พระองค์เจ้าชิดเชื้อพงศ์ ๑ พระองค์เจ้ามหาหงษ์ ๑ พระองค์เจ้ามงคลเลิศ ๑ พระองค์เจ้าจิตราภรณ์ ๑ พระยาอภัยรณฤทธิ์ ๑ พระยาศรีพิพัฒน์ ๑ พระยาวรพงศ์พิพัฒน์ ๑ พระยาสมบัตยาธิบาล ๑ พระยาราชานุประพันธ์ ๑ พระยาราชวรานุกูล ๑ พระยาพิพิธโภไคย ๑ รวม ๒๙

ในพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ณวันเดือน ๖ แรมค่ำหนึ่งเช้า ข้างในทรงประเคน ๓ พระบรมวงศ์เธอ ๕ พระเจ้าพี่นางเธอ ๖ พระเจ้าน้องนางเธอ ๓ พระราชวรวงศ์เธอ ๑๕ รวม ๓๐

ให้มีผ้าสบง เภสัช ธูปเทียน ไทยทานถวายพระสงฆ์ตามศรัทธา

หมายเกณฑ์ร้อยพวงดอกไม้

ด้วยพระยาบำเรอภักดิ รับพระบรมราชโองการใส่เกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ สั่งว่า ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๔ ค่ำ ๑๕ ค่ำแรมค่ำหนึ่ง เปนวันพระพุทธเจ้าประสูตร, ได้ตรัสรู้, นิพพาน, ยิ่งกว่าตรุษกว่าสงกรานต์ ทรงพระราชอุทิศทานการพระราชกุศล พระสงฆ์จะได้สวดพระพุทธมนต์แลรับพระราชทานฉัน ในวิสาขบูชานั้น ให้เกณฑ์ข้าทูลลออง ฯ ผู้ใหญ่ผู้น้อยร้อยพวงดอกไม้ ตาข่าย, ภูกลิ่น, ระย้า, มาไลย, ผูกห้อยตามที่ในพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ให้เกณฑ์

เจ้าพระยายมราช ร้อยตาข่ายใหญ่บุษยกผืน	๑	กับข้าราชการ
เจ้าพระยาธรรมาธิกรณ์ ร้อยตาข่ายใหญ่เสวตรฉัตรผืน	๑	
เจ้าพระยาพลเทพ ร้อยตาข่ายใหญ่อัฐทิศผืน	๑	

ขุนบุรินทร ๑ ขุนเทพอาญา ๑ ขุนอาญาจักร ๑ รวมกรมมหาดไทย ๓ ร้อยภู่กลิ่นคนละ ๑ พวง

ขุนพินิจจัย ๑ ขุนอภัยพินิจ ๑ ขุนกิจวิจารณ์ ๑ ขุนชำนาญวินิจฉัย ๑ รวมกรมท่า ๔ ร้อยภู่กลิ่นคนละ ๑ พวง

ขุนบริรักษ์ ๑ ขุนทรงธรณี ๑ ขุนพิทักษ์ธานิน ๑ ขุนธรณิบาล ๑ ขุนโลกบาล ๑ ขุนทราบาล ๑ ขุนนรบาล ๑ รวมกรมเมือง ๗ ร้อยภู่กลิ่นคนละ ๑ พวง

หลวงศรีราชบุตร ๑ หลวงวุฒามาตย์ ๑ ขุนราชบัญญา ๑ ขุนมรสตานุการ ๑ รวมกรมล้อมวัง ๔ ร้อยภู่กลิ่นคนละ ๑ พวง

ขุนอินทร์อาญา ๑ ขุนอาญาคดี ๑ ขุนศรีอาญาราช ๑ ขุนเทววิจารณ์ ๑ ขุนศรีโสภา ๑ ขุนชำนาญคดี ๑ รวมกรมวัง ๖ ร้อยภู่กลิ่นคนละ ๑ พวง

ขุนพรหมสุภา ๑ ขุนเทพสุภา ๑ ขุนราชสุภา ๑ ขุนสุภาภาร ๑ ขุนสุภาไชย ๑ ขุนสุภาเทพ ๑ ขุนสุภาทิพ ๑ ขุนเสพสุภา ๑ รวมศาลแพ่ง ๘ ร้อยภู่กลิ่นคนละ ๑ พวง

พระมหาราชครูปโรหิต ๑ พระมหาราชครูมหิธร ๑ พระมหาราชครูพิเชต ๑ พระไกรสีห์ ๑ พระเกษม ๑ รวมกรมลูกขุน ๕ ร้อยตาข่ายคนละ ๑ พวง ในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เพลาเช้า

เจ้าพระยานิกรบดินทร ร้อยตาข่ายใหญ่อัฐทิศ ๑		
พระยามหาอำมาตย์ ร้อยตาข่ายใหญ่บุษบก ๑	กับข้าราชการ	
พระยาโชฎึกราชเศรษฐี ร้อยตาข่ายใหญ่เสวตรฉัตร ๑		
พระยาราชภักดี ร้อยพวงมาไลยยาว ๑ ศอกพวง ๑		

ขุนอมรินทรรักษา ๑ ขุนอมราภักดี ๑ ขุนนราภักดีเสมียนตรา ๑ ขุนอินทร์วิเชียรชาติ ๑ ขุนพรหมราชบัญญา ๑ ขุนวิสูตรเสนี ๑ ขุนศรีกันตาลพล ๑ รวมกรมพระสุรัสวดี ๗ ร้อยภู่กลิ่นคนละ ๑ พวง

ขุนอินทร์ไกรลาศ ๑ ขุนแก้วไกรลาศ ๑ ขุนพิทักษ์สุธา ๑ ขุนธนรัตน์ ๑ ขุนเทพภักดี ๑ ขุนสุรินทร์สมบัติ ๑ ขุนคลังสมบัติ ๑ ขุนวิเศษสมบัติ ๑ ขุนอภัยสมบัติ ๑ ขุนอักษรเสมียนตรา ๑ ขุนศรีสมบัติ ๑ ขุนภักดีสมบัติ ๑ ขุนรัตนสมบัติ ๑ ขุนบวรสมบัติ ๑ ขุนพรหมสมบัติ ๑ ขุนสำเร็จสมบัติ ๑ ขุนทิพรัตนสมบัติ ๑ รวมกรมพระคลังมหาสมบัติ ๑๗ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง

ขุนท่องสื่อ ๑ ขุนท่องสมุท ๑ ขุนศรีท่อง ๑ รวมกรมท่า ๓ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง

ขุนกาญจนมณีการ ๑ ขุนวิจิตรลังการ ๑ ขุนวิจิตรบรรจง ๑ รวมกรมช่างทอง ๓ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง

ขุนทิพไพชยนต์ ๑ ขุนสกลมณเฑียร ๑ หลวงสกลพิมาน ๑ ขุนพิมานรักษา ๑ หลวงวิเชียรไพชยนต์ ๑ ขุนสถานพิทักษ์ ๑ ขุนบริรักษ์นิเวศ ๑ หลวงพิมานไพชยนต์ ๑ ขุนสกลราชฐาน ๑ รวมกรมวัง ๙ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง

หลวงราชฤทธานนท์ ๑ หลวงนนทเสน ๑ รวมกรมวังนอก ๒ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง ในพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัยวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๓ ค่ำเวลาเช้า

พระยาราชสุภาวดี ร้อยตาข่ายเสวตรฉัตรผืน ๑ } กับข้าราชการ
พระยาศรีพิพัฒน์ ร้อยพวงมาไลยยาว ๑ คอกพวง ๑ }

พระยาสมบัติยาธิบาล ๑ พระยาเพ็ชรชฎา ๑ พระยาพิพิธโภไคย ๑ พระยาอุไทยธรรม ๑ พระยารัตนอาภรณ์พิมล ๑ พระยาประสิทธิ์ศุภการ ๑ พระยาราไชย ๑ พระยาพิพิธไอสุริย์ ๑ พระยาราชสัมภาราภกร ๑ พระยาประชาชีพบริบาล ๑ พระยาอาหารบริรักษ์ ๑ พระยาหัตถการบัญชา ๑ พระยาพิพัฒโกษา ๑ พระยาศรีเสาวพาหะ ๑ พระรองเมือง ๑ พระเทพผลู ๑ พระอัคเนศร ๑ พระศรสำแดง ๑ พระไชยยศสมบัติ ๑ พระรัตนโกษา ๑ พระราชโกษา ๑ พระสุรินทร์สมบัติ ๑ รวม ๒๒ ร้อยระย้าคนละพวง

พระวิเชียรปรีชา ๑ พระเมธาธิบดี ๑ หลวงราชาภิรมย์ ๑ หลวงอุดมจินดา ๑ หลวงศรีวรโวหาร ๑ หลวงธรรมาภิมณฑ์ ๑ หลวงญาณพิจิตร ๑ หลวงญาณภิรมย์ ๑ รวมกรมราชบัณฑิตย์ ๘ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง

หลวงเสนานนท์ ๑ หลวงพลอาไสย ๑ รวมกรมมหาดไทย ๒ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง

หลวงศรีทิพ ๑ หลวงศรีเทพ ๑ รวมคลังวิเศษ ๒ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง

หลวงบัติพิจารณ์ ๑ หลวงพิไชยเสนา ๑ หลวงโยธาบริบาล ๑ หลวงเทพาธิบดี ๑ หลวงศรีกาพัสมุด ๑ หลวงภักดีชุมพล ๑ รวมกรมพระสุรัสวดี ๖ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง

หลวงจำเมือง ๑ หลวงสุธาพิทักษ์ ๑ รวมกรมเมือง ๒ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง

หลวงกิจจานุกิจประกาศ กรมพระธาลักษณ์ ๑ ร้อยภู่กลิ่นพวง ๑

หลวงพิบูลย์สมบัติ ๑ หลวงสวัสดิโกษา ๑ หลวงอินทร์โภไคย ๑ หลวงวิเศษโภคา ๑ หลวงสุนทรสมบัติ ๑ หลวงพิพิธสมบัติ ๑ หลวงพิบูลย์สมบัติ ๑ หลวงอุทยานาธิกรณ์ ๑ หลวงภาษีสมบัติ ๑ หลวงเทพรัตนรินทร์ ๑ หลวงมไหสวรรย์ ๑ หลวงสุวรรณภักดี ๑ หลวงเทพสมบัติ ๑ หลวงทิพสมบัติ ๑ หลวงรักษาสมบัติ ๑ หลวงวิสูตรโกษา ๑ หลวงสวัสดิอุดม ๑ หลวงอินทรมนตรี ๑ หลวงมงคลรัตน์ ๑ ขุนมหาวิสูตร ๑ ขุนวิสูตรโกษา ๑ ขุนศรีสุพรรณ ๑ ขุนศรีสาคร ๑ หลวงอินทรโกษา ๑ รวมกรมพระคลังมหาสมบัติ ๒๔ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง

หลวงทรงพลภาพ ๑ หลวงปราบพลแสน ๑ หลวงพิไชยพาชี ๑ หลวงศรีอัศวเดช ๑ หลวงสุนทรสินธพ ๑ หลวงวิสูตรอัศดร ๑ รวมกรมม้า ๖ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง

หลวงเสน่ห์สรชิต ๑ หลวงสนิทอาวุธ ๑ รวมกรมแสง ๒ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง

หมื่นก่งศร ๑ หมื่นก่งศิลป์ ๑ หลวงวิเศษสรพล ๑ รวมกรมกลาโหม ๓ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง

หลวงนรินทร์อาภรณ์ ๑ หลวงสุนทรรจนา ๑ หลวงเทพรจนา ๑ หลวงพิทักษ์สุวรรณ ๑ ขุนพินิจรจนา ๑ ขุนสุวรรณมาลา ๑ ขุนสุมาลี ๑ ขุนกนกราชา ๑ รวมกรมช่างทอง ๘ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง

พระศุภรัต ๑ หมื่นรัตโกษา ๑ หมื่นวิสูตรสมบัติ ๑ รวมพระคลังศุภรัต ๓ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง

หลวงเทพราชธาดา ๑ หลวงอัธยา ๑ หลวงศรีสังขกร ๑ หลวงศรีมโหสถ ๑ หลวงญาณประกาศ ๑ หลวงจักรปาณี ๑ ขุนไชยอาญา ๑ ขุนจินดาภิรมย์ ๑ ขุนพิเชตพิไสย ๑ ขุนราชถานธุระพิเนตร ๑ ขุนเกษตรธุราธิการ ๑ รวมกรมลูกขุน ๑๑ ร้อยภู่กลิ่นคนละพวง ในพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ณวันเดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำเวลาเช้า

ทั้งนี้ให้เร่งร้อยด้วยดอกมะลิสดเข้ามาส่งให้ทันตามกำหนดวัน ถ้าจะแขวนที่ใดให้ทูลถามสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้ามหามาลาก่อน อย่าให้ขาดได้ตามรับสั่ง

ตราโคมวิสาขบูชา • ในรัชกาลที่ ๔

พระบรมวงศานุวงศ์

กรมหลวงเทเวศร์วัชรินทร์	ตรารูปนาคสามเศียร
กรมหลวงวงษาธิราชสนิท	ตรารูปนารายน์ผธมสินธุ์
กรมหมื่นถาวรวรยศ	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์
กรมหมื่นอลงกฎกิจปรีชา	ตราเครื่องมือฝรั่ง
กรมหมื่นวรศักดาพิศาล	ตรารูปหงษ์จีน
กรมหมื่นภูบาลบริรักษ์	ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์
กรมหมื่นวรจักรธรานุภาพ	ตรารูปจักร
กรมหมื่นอมเรนทรบดินทร์	ตรารูปเทพดานั่งแท่นถือพระขรรค์
กรมหมื่นภูมินทรภักดี	ตรารูปเทพดานั่งแท่นถือพระขรรค์, ถือดอกบัว
กรมหมื่นราชสีหวิกรม	ตรารูปราชสีห์ฝรั่ง, รูปรอง (พระ) บาท
กรมหมื่นอดุลยลักษณสมบัติ	ตรารูปนาคห้าเศียร,รูปคันชั่ง
กรมหมื่นอุดมรัตนราษี	ตรารูปปลาเมืองจีน
กรมหมื่นภูบดีราชหฤทัย	ตรารูปเทพดานั่งแท่นถือดอกบัว, ถือพระขรรค์
กรมหมื่นภูวไนยนฤเบนทราธิบาล	ตรารูปเทพดานั่งแท่น
กรมหมื่นมเหศวรศิววิลาศ	ตรารูปช่อดอกไม้
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์	ตรารูปเกี้ยวยอด

• บาญชีโคมตราที่พิมพ์นี้มิใช่ในปีมะเสง พ.ศ. ๒๔๐๐ จะเปนปีไหนหาทราบชัดไม่ แต่อยู่ในระหว่างปีกุญ พ.ศ. ๒๔๐๖ กับปีขาล พ.ศ. ๒๔๐๙ นั้นเปนแน่

กรมหมื่นอมรมนตรี	ตรารูปเทพดานั่งแท่นถือพระขรรค์
กรมหมื่นกษัตริย์ศรีศักดิเดช	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์, ถือสังข์
กรมหมื่นมนตรีรักษา	ตรารูปอรหันอยู่ในสังข์
พระองค์เจ้าสิงหรา (กรมหมื่นอักษรสาสนโสภณ)	ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์,ถือปากกา
พระองค์เจ้าชมพูนุท (กรมหมื่นเจริญผลภูลสวัสดิ์)	ตรารูปพานเครื่องบูชา
พระองค์เจ้าภุมเรศ (กรมหมื่นอมเรศรัศมี)	ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์, ถือดอกบัว
พระองค์เจ้าชุมแสง	ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์
พระองค์เจ้ายุคันธร (กรมหมื่นอนันตการฤทธิ)	ตรารูปเขา, รางบรรทัด
พระองค์เจ้าทัดทรง	ตรารูปเทพดานั่งแท่น
พระองค์เจ้ารัชนิกร	ตรารูปเทพดานั่งแท่นถือหางนกยูง
พระองค์เจ้ารองทรง (กรมหมื่นสิทธิสุขุมการ)	ตรารูปเครื่องทำทอง
พระองค์เจ้าชิดเชื้อพงศ์	ตรารูปดอกบัว
พระองค์เจ้ามหาหงษ์โสภาคย์	ตรารูปหงษ์จีน

ฝ่ายทหาร

กรมพระกลาโหม

เจ้าพระยาศรีสุริยวงศ์	ตรารูปศรพระขรรค์, พระคชสีห์ใหญ่
พระยามนตรีสุริยวงศ์	ตรารูปพระคชสีห์น้อย
พระยาศรีสรราชภักดี	ตรารูปเสือยืนแท่น
พระยาเทพอรชุน	ตรารูปเลียงผายืนแท่น
พระสุรินทรามาตย์	ตรารูปเลียงผายืนแท่น

กรมพระตำรวจ

พระยาอภัยรณฤทธิ์ ขางวาง ตรารูปหนุมานสี่กรเหาะหาวเปนดาวเปนเดือน

พระยาอนุชิตชาญไชย ขางวาง	ตรารูปหนุมาน
พระมหาเทพ เจ้ากรม	ตรารูปเทพดานั่งถือกระบี่, ถือสังข์
พระมหามนตรี เจ้ากรม	
พระพิเรนทรเทพ	ตรารูปมนุษย์ถือหอก
พระอินทรเดช เจ้ากรม	ตรารูปมนุษย์ถือหอก,ถือเทียน
พระราชวรินทร์	ตรารูปมนุษย์ถือหอก,ถือเทียน
พระอินทรเทพ	ตรารูปมนุษย์ถือหอก
พระสุริยภักดี เจ้ากรม	ตรารูปมนุษย์พนมมือ
พระพรหมบริรักษ์ เจ้ากรม	ตรารูปมนุษย์นั่งถือหวาย

กรมพลพันขวา

พระยามหานุภาพ จางวาง	ตรารูปสุครีพ
พระหฤไทย เจ้ากรม	ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์
พระอภัยสุรินทร์ เจ้ากรม	ตรารูปมนุษย์ถือกระบี่

กรมทนายเลือก

หลวงไชยโชคชกชนะ	ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์
หลวงไชยโชคชกฉกรรจ์	ตราเครื่องกระบี่กระบอง

กรมทหารใน

พระยาราชสงคราม จางวาง	ตรารูปพระพิศณุกรรม์ถือคิ่ง,ถือหางนกยูง
พระวิสูตรโยธามาตย์	ตรารูปเครื่องจักรทำเงินตรา
พระราชโยธาเทพ	ตรารูปมนุษย์ถือหอก
พระสามภพพ่าย	ตรารูปเทพดานั่งถือคิ่ง, ถือพระขรรค์

กรมรักษาพระองค์เก่าใหม่

หลวงอภิบาลภูวนารถ เจ้ากรม	ตรารูป
หลวงราชวรานุรักษ์ เจ้ากรม	ตรารูปมนุษย์ยืนใส่หมวกถือกระบี่
หลวงกรรภยุบาทว์	ตรารูปเทพดานั่งถือดอกบัว
หลวงราชเสวก	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์, ถือดอกไม้

กรมอาสาใหญ่

พระยาสีหราชเดโชไชย	ตรารูปหนุมานสี่กรเหาะ
พระยาฤทธิไกรเกรียงหาญ	ตรารูปสุครีพเหาะถือพระขรรค์

กรมอาสารอง

พระยาพิไชยสงคราม ตรารูปพาลีนั่งแท่นถือตรี
พระยารามกำแหง ตรารูปหนุมานนั่งแท่น

กรมอาสาเขนทอง

พระยาวิชิตณรงค์ ตรารูปหนุมานถือพระขรรค์, ถือดอกไม้

กรมเกณฑ์หัดอย่างฝรั่ง

พระยาพิพิธเดชะ จางวาง ตรารูปฝรั่งนั่งถือปืน
หลวงพิพิธณรงค์ ตรารูปมนุษย์นั่งถือหวาย

กรมสนมกลาง

หลวงภูเบนทร์สิงหนาท ตรารูปเทพดานั่งถือดอกไม้
หลวงอเรนทรชาติสังหาร ตรารูปเทพดานั่งถือดอกไม้

กรมอาสายี่ปุ่น

หลวงเสนาภิมุข ตรารูปองคตถือสาร

กรมทำลุ

หลวงเทพเดชะ ตรารูปมนุษย์ถือพระขรรค์, ถือดอกบัว
หลวงสุรินทรเดชะ ตรารูปบัว

กลองชนะ

หลวงราชมนู ตรารูปเทพดาชูพุ่มดอกไม้
หลวงพิศณุเสนี ตรารูปเทพดานั่งถือพุ่มดอกไม้

เกณฑ์บุญ

หลวงพิทักษ์ราชา เจ้ากรม ตรารูปองคตนั่งถือพระขรรค์
ขุนโยธาพิทักษ์ ปลัด ตรารูปเครื่องถือปืน

อาสาใหม่กลาโหม

หลวงอินทโรดม ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์

ดั้งทองขวา

พระยาราม ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์, ถือดั้ง

อาทมาต

พระยารัตนจักร ตรารูปมนุษย์ถือดั้ง, ถือดอกไม้
พระยาภักดิสงคราม ตรารูปเทพดานั่งถือดั้ง, ถือดอกไม้

กรมทวนทอง

พระอนุรักษ์โยธา ตรารูปองคตนั่งแท่นถือพระขรรค์
พระมหาสงคราม ไปเมืองลพบุรี

คู่ชัก

หลวงสุเรนทรวิชิต เจ้ากรม ตรา
หลวงอภัยเสนา ตรารูปองคตนั่งถือพระขรรค์,ถือสาร

อาสาจาม

พระยาราชวังสรรค์ ตรารูปหนุมานแต่งเครื่องนั่ง,ถือศร

หลวงสรเสนี	ตรารูปองคตเหาะ
หลวงศรีมหาราชา	ตรารูปองคตนั่งแท่นถือพระขรรค์
หลวงลักษมนา	ตรารูปองคตนั่งแท่นถือพระขรรค์

ช่างเรือไทย

หลวงวิจิตรนาวา

ช่างเรือตะนาว

ขุนวิจิตรบรรจง	ตรารูปเรือเอกไชย

ฝีพายลำทรง

หลวงสุนทรภิรมย์	ตรารูปมนุษย์นั่งถือพายพนม
หลวงอุดมภักดี	ตรารูปมนุษย์นั่งถือพายพนม

กรมเรือกลไฟ

พระอรสุมพลาภิบาล เจ้ากรม	ตรารูปมนุษย์นั่งถือฆ้องไชย
หลวงชำนาญนาวากล ปลัด	ตรารูปเรือกลไฟ

กรมช่างไม้สูง

พระยาหัตถการบัญชา	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์
พระวิจิตราธิการ	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์
หลวงศรีวรยศ	ตรารูปมนุษย์ทำช่อฟ้า

กรมช่างสลัก

หลวงวิจิตรราชมนตรี	ตรารูปเทพดานั่งถือดอกบัว

หลวงไพชยนต์นิมิตร	ตรารูปเทพดานั่งถือดอกไม้
หลวงชำนาญไพจิตร	ตราเปนอักษรว่าช่างญวน

กรมช่างหุ่น

หลวงเทพยนต์	ตรารูปเทพดานั่งถือมีดเหลา

กรมช่างสิบหมู่

ช่างแกะ

หลวงวิจิตรนฤมล	ตราเปนอักษรว่าช่างแกะ

ช่างเขียน

หลวงพรหมพิจิตร	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์
หลวงเพ็ชวกรรม์	ตรารูปเทพดานั่งถือภู่กัน

ช่างปั้น

หลวงเทพรจนา	ตรารูปเทพดานั่งถือเครื่องมือ
หลวงกลมัยนฤมิตร	ตรารูปเทพดานั่งถือเครื่องมือ

ช่างรัก

ขุนสุวรรณสิทธิ	ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์, ถือแผ่นทอง

ช่างกลึง

ขุนภมร	ตรารูปภมร

ช่างบุ

หมื่นสุวรรณ	ช่างหล่อ

ฝ่ายพลเรือน

กรมมหาดไทย

เจ้าพระยาภูธราภัย	ตรารูปจักร,พระราชสีห์ใหญ่
พระยามหาอำมาตย์	ตรารูปพระราชสีห์น้อย
พระยาราชวรานุกูล	ตรารูปมนุษย์ขี่ม้าถือธง
พระยาศรีสหเทพ	ตรารูปม้าปล่อย
พระยาจ่าแสนยดี	ตรารูปช้าง
พระราชเสนา	ตรารูปม้าปล่อย

กรมไพร่หลวง

หลวงพิศณุเทพ	ตรารูปเทพดาถือหางนกยูง
หลวงเทเพนทร์	ตรารูปมนุษย์ถือฆ้อง
หลวงธรเณนทร์	ตรารูปมนุษย์ ถือฆ้องกะแต

คลังวังไชย

หลวงวิสูตรสมบัติ	ตรารูปโรงเรือมีเรือลำหนึ่ง

กรมท่ากลาง

เจ้าพระยารวิวงศ์มหาโกษาธิบดี	ตรารูปบัวแก้ว
พระยาพิพัฒโกษา	ตรารูปดอกบัว
พระยาราชานุประพันธ์	ตรารูปดอกบัว

พระยาสุธรรมไมตรี
พระศรีธรรมสาส์น
พระศิลากาลวิจารณ์
พระพิพากยานานาประเทศกิจ

กรมท่าซ้ายขวา

พระยาจุฬาราชมนตรี	ตรารูปกำปั่นสามเสามีใบ
พระยาโชฎึกราชเศรษฐี	ตรารูปสำเภามีเสามีใบ
พระศรียศสมบัติ	ตรารูป
พระราชเศรษฐี	ตรารูปกำปั่นมีเสา
พระพิสณฑ์สุราการ	ตรายี่ห้อฮะฮวด
หลวงพิศาลผลพานิช	ตรารูปมนุษย์ถือแว่น
หลวงเทพภักดี	ตรารูปสำเภามีเสามีใบ
หลวงศรียศ	ตรารูปกำปั่นสามเสาทอดท่า
หลวงอุดรภัณฑ์พานิช	ตรารูปโค
หลวงนนทเดช	ตรารูปกำปั่นสามเสาแล่นใบ
ขุนท่องสื่อ	ตรารูปสำเภาสามเสาแล่นใบ

กรมวัง

เจ้าพระยาธรรมาธิกรณ์	ตรารูปเทพดาขี่นนทการ
พระยาบำเรอภักดิ์	ตรารูปเทพดานั่งแท่นถือพระขรรค์, ถือดอกบัว
พระยาภูบาลบันเทิง	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์

วังนอก

หลวงนนทเสน เจ้ากรม	ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์
หลวงราชฤทธานนท์ เจ้ากรม	ตรารูปประตูมีมนุษย์นั่งในซุ้ม

กรมเกณฑ์ขาดกวาดสนาม

ขุนกำแพงบุรี	ตรารูปมนุษย์นั่งถือดอกบัว
ขุนศรีวังราช	ตรารูปดอกบัวบาน

กรมเมือง

เจ้าพระยายมราช	ตรารูปเทพดาขี่สิงห์
พระยาเพ็ชรชฎา	ตรารูปสิงห์ยืนแท่น
พระยาเพ็ชรปาณี	ตรารูปสิงห์ยืนแท่น
หลวงพัศดีกลาง	ตรารูปสิงห์

กองตระเวนขวา

พระอินทราธิบดีสีหราชรองเมือง	ตรารูปมนุษย์ขี่สิงห์ถือฆ้อง
พระเทพผลู เจ้ากรม	ตรารูปมนุษย์ขี่สิงห์ถือฆ้อง

ไพร่หลวง

หลวงสุธาพิทักษ์ เจ้ากรม	ตรารูปสิงห์

กรมนา

เจ้าพระยาพลเทพ	ตรารูปเพทยาธรถือดอกจงกลนี
” ”	ตรารูปเทพดาทรงเครื่องยืนถือเส้นเชือก

เจ้าพระยาพลเทพ	ตรารูปเทพดานั่งในบุษบกบัลลังก์หงษ์
" "	ตรารูปเทพดานั่งถือจักร
" "	ตรารูปพระพิรุณ
" "	ตรารูปพระโคอุศุภราช
" "	ตรารูปเทพดายืนบนแท่นถือปฏัก
" "	ตรารูปดอกจงกลนี
" "	ตรารูปกสินังคล
พระยาประชาชีพบริบาล	ตรารูปหงษ์คาบรวงเข้า
พระยาอาหารบริรักษ์	ตรารูปหงษ์คาบรวงเข้า
พระพิพิธสาลี	ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์, ถือดอกบัว
พระศรีทิพโภชน์	ตรารูปอักษร

สัสดี

พระยาราชสุภาวดี ขางวาง	ตรารูปเทพดายืนถือสมุด
พระยาประมวญประมาณพล	
พระเทพาธิบดี	
พระศรีกาฬสมุด เจ้ากรม	ตรารูปเทพดายืนถือสมุด, ถือพระขรรค์

ล้อมวังซ้ายขวา

พระยาเพ็ชรพิไชย	ตรารูปสิงโตยืนแท่น
พระเผด็จสงคราม	ตรารูปเทพดานั่งแท่น
พระรามพิไชย	ตรารูปองคตนั่ง

พระราชฐานบริคุต	ตรารูปเทพดา ถือพระขรรค์
หลวงรามรักษา	ตรารูปหนุมานถือพระขรรค์, ถือธง

ศาลมรฎก

หลวงศรีราชบุรุษ	ตรารูปเทพดานั่ง

คลังมหาสมบัติ

พระยาราชภักดี	ตรารูปนกวายุภักษ์
พระยาพิพิธโภไคย	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์ ถือดอกบัว
พระไชยยศสมบัติ	

ข้าพระแลคลังสวน

พระแก้วคฤหรัตน เจ้ากรม	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์

กรมสรรพากร

พระสารพากรบดี	ตรารูปพรหมนั่งแท่นถือพระขรรค์, ถือจักร
หลวงมงคลรัตน	ตรารูปพระอุเทนทร์ดีดพิณ
หลวงอินทรมนตรี	ตรารูปเทพดาดีดพิณ

คลังสินค้า

พระยาศรีพิพัฒน์	ตรารูปเทพดานั่งแท่นถือพระขรรค์, ถือดอกบัว
พระรัตนโกษา	ตรารูปเทพดานั่งบนดอกบัวถือพระขรรค์, ถือพัดด้ามจิ้ว

พระนานาพิธภาษี	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์,ถือพัดค้ามงิ้ว
หลวงพิบูลย์สมบัติ	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์, ถือดอกบัว
หลวงสวัสดิโกษา	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์, ถือดอกบัว
หลวงอุดมสมบัติ	ตรารูปช่อดอกไม้
หลวงวิจารณ์โกษา	ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์, ถือสมุด

คลังราชการ

พระยาราชสัมภาราฎร	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์, ถือดอกบัว
หลวงอินทรโกษา	ตรารูปพระอาทิตย์

คลังวิเศษ

พระยาราชประสิทธิ์	ตรารูปพระธรณีบิดผมขวา
หลวงศรีเทพ เจ้ากรม	ตรารูปมนุษย์นั่งถือพระขรรค์, ถือถุงเงิน
ขุนสุวรรณไชย เจ้ากรมช่างรัก	ตรารูปมนุษย์ถือแปรง

คลังในขวาซ้าย

พระยาสมบัติยาธิบาล เจ้ากรม	ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์,ถือดอกบัว
พระราไชสวริยานุรักษบดี	ตรารูปพระธรณีบิดผมซ้าย
หมื่นราชนาคา ปลัด	ตรารูปนาคเศียรเปนมนุษย์
หมื่นราชภัณฑารักษ์ ปลัด	ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์

คลังพิมานอากาศ

หลวงรัตนรักษา เจ้ากรม	ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์,ถือดอกบัว

คลังศุภรัต

พระศุภรัตกาสายานุกิจ	ตรารูปเทพดานั่งถือพานผ้าไตร,ถือไม้บรรทัด
หมื่นวิสูตรสมบัติ ปลัด	โคมรูปเทพดา
หมื่นรัตโกษา	โคมรูปเทพดา

คลังแสงสรรพยุทธ

หลวงมหามณเฑียร	ตรารูปเทพดาถือพระแสงขอ

กรมช้าง

พระกำแพงรามภักดี	ตรารูปช้าง

กรมม้า

หลวงทรงพลราย	ตรารูปม้ามีพานแว่นฟ้าบนหลัง
หลวงปราบพลแสน	ตรารูปม้ามีพานแว่นฟ้าบนหลัง
หลวงพิไชยพาชี	ตรารูปม้าผูกพรวน
หลวงศรีอัศวเดช	ตรารูปม้าผูกพรวน
หลวงวิสูตรอัศดร	โคมรูปม้าปล่อย
หลวงสุนทรสินธพ	โคมรูปม้าปล่อย

กรมพระอาลักษณ

ขุนสารประเสริฐ ปลัด	โคมเขียนเปนดอกบัว,เปนอักษร

กรมอักษรพิมพ์

ขุนประสิทธิอักษรสาสน	ตรารูปอักษรฝรั่ง
ขุนวิจารณ์วรรณมาลาปกรณ์	ตรารูปอักษรฝรั่ง

กรมราชบัณฑิตย์

พระยาปริยัติธรรมธาดา	ตรารูปเทพดาแบกพระคัมภีร์

กรมโหร

พระโหราธิบดี	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์, ถือกระดานชนวน

กรมชาวที่ใหญ่ซ้ายขวา

พระยาพิพิธไอสูรย์
หลวงเทพสมบัติ
หลวงทิพสมบัติ

กรมพระธรรมการ

พระธรรมการบดี	ตรารูปเสมาธรรมจักร
ขุนศรีประชานนท์	ตรารูปเสมา

กรมสังฆการี

หลวงธรรมรักษา	ตรารูปมนุษย์ถือเชิงเทียน
หลวงธรรมาธิบดี	ตรารูปมนุษย์ถือเชิงเทียน

กรมหมอ

พระยาแพทยธรรมธาดา	โคมรูปเทพดา
พระยาอมรสาตรประสิทธิศิลป์	โคมรูปเทพดา
พระยาอภัยภักดี	โคมรูปเทพดา
พระสุขุมาลบริหาร	โคมรูปเทพดา

หลวงทิพจักร	โคมรูปเทพดา
หลวงสิทธิสาร	โคมรูปเทพดา

กรมลูกขุน

พระยามนูเนติบรรหาร	ตรารูปมือ
พระมหาราชครูปโรหิต	ตรารูปหงษ์
พระครูพิเชต	ตรารูปดอกไม้
พระไกรศรี	ตรารูปเทพดานั่งถือดอกไม้, ถือตราชู
พระไกรเกษมศุขการี	ตรารูปสิงห์

กรมมาลาภูษา

พระยาอุไทยธรรม	ตรารูปเทพดาเชิญลุ้งพระมหามงกุฎขัดพระขรรค์
พระราชโกษา	ตรารูปเทพดาเชิญพระภูษา

กรมแสงปืนต้นโรงใหญ่

พระยาอัคนีสราภัย	ตรารูปเทพดานั่งถือปืน
หลวงเสน่ห์สรชิต	ตรารูปเทพดาแบกปืน
หลวงสนิทสรยุทธ	ตรารูปเทพดาแบกปืน

ช่างทอง

พระกาญจนานุกิจ	ตรารูป
หลวงนรินทรรัตนอาภรณ์	ตรารูป
หลวงสุนทรรจนา	ตรารูป

ช่างประดับกระจก

ขุนวิจิตรแว่นฟ้า	ตรารูปมนุษย์ประดับกระจก
ขุนรจนาประดับ	ตรารูปมนุษย์ประดับกระจก

กองการกุศล

พระสุริเยนทรามาตย์	โคมเขียนเปนอักษรกองการกุศล
หลวงอรรคนาริรัตนามาตย์	โคมเขียนเปนอักษรกองการกุศล

อาสาใหม่กรมท่า

หลวงพิทักษ์โยธา	ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์, ถือช่อดอกไม้
หลวงนราเรืองเดช	ตรารูปเทพดาถือพระขรรค์, ถือช่อดอกไม้
หลวงมหาโยธี	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์
หลวงศรีณรงค์	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์, ถือดอกบัว
หลวงจัตุรงคโยธา	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์
หลวงอาสาสำแดง	ตรารูปเทพดานั่งถือสมุด, ถือดินสอ
หลวงเสนานนท์	ตรารูปองคตเหาะ
หลวงพลอาไศรย	ตรารูปดอกบัว

สนมพลเรือน

พระยาอัพภันตริกามาตย์	ตรารูปเทพดาถือพานพุ่มดอกไม้, ถือเชิงเทียน
หลวงราชปริมาน	ตรารูปพระที่นั่งราเชนทร์

เกณฑ์หัดแสงปืน

พระอัคเนศร	ตรารูป
พระศรสำแดง	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์

เผ้าพระมหาปราสาท

หลวงพิพิธมณเฑียร	ตรารูปเทพดานั่งถือพระขรรค์, ถือพวงมาไลย

กรมมหาดเล็ก

พระยาประสิทธิศุภการ	ตรารูปเทพดานั่งถือสมุด
หลวงอนุรักษ์ภักดี	ตรารูปมนุษย์ถือพระขรรค์

กรมทหารปืนใหญ่

หลวงจินดาจักรรัตน	ตรารูปปืนใหญ่

บาญชีโคมตราวิสาขบูชาที่ได้พระราชทานรางวัล

รางวัลที่ ๑

๑	กรมหลวงเทเวศร์วัชรินทร์	ตรานาคสามเศียร
๒	กรมหลวงวงษาธิราชสนิท	รูปนารายน์ประธมสินธุ
๓	กรมหมื่นอลงกฎกิจปรีชา	รูปปากกา, ขังเวียน, ไม้พีต
๔	กรมหมื่นวรศักดาพิศาล	หงษ์จีน
๕	กรมหมื่นวรจักรธรานุภาพ	รูปจักรฝรั่ง
๖	กรมหมื่นราชสีหวิกรม	รูปราชสีห์ฝรั่ง
๗	กรมหมื่นมเหศวรศิววิลาศ	รูปช่อดอกไม้
๘	สมเด็จเจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์	รูปเกี้ยวยอด
๙	พระองค์เจ้าชิด	รูปดอกบัว
๑๐	เจ้าพระยารวิวงษ์	รูปบัวแก้ว
๑๑	เจ้าพระยาภูธราภัย	รูปจักรแลราชสีห์ใหญ่
๑๒	เจ้าพระยาธรรมา	รูปเทพดาขี่นนทิการ
๑๓	เจ้าพระยายมราช	รูปเทพดาขี่สิงห์
๑๔	เจ้าคุณกลาโหม	พระคชสีห์ใหญ่
๑๕	เจ้าคุณศรีพิพัฒน์	เทพดาถือดอกบัว, ถือพระขรรค์
๑๖	เจ้าคุณมนตรี	พระคชสีห์น้อย
๑๗	พระยาอนุชิตชาญไชย	หนุมานทรงเครื่องนั่งแท่น
๑๘	พระยาอภัยรณฤทธิ์	หนุมานทรงเครื่องสักรเหาะ
๑๙	พระยาสีหราชเดโช	รูปหนุมานสักร

๒๐ พระยาฤทธิไกร	รูปสุครีพเหาะถือพระขรรค์
๒๑ พระยาศรีสรราช	รูปเสือยืนแท่น
๒๒ พระยาราชภักดี	รูปนกวายุภักษ์
๒๓ พระมหาราชครูปโรหิต	ตรารูปหงษ์
๒๔ พระไกรศรี	เทพดานั่งถือตรา, ชูดอกบัว
๒๕ พระอินทรเดช	มนุษย์ยืนถือหอก, ถือเทียน
๒๖ พระราชวรินทร์	มนุษย์ถือหอก,ถือเทียน
๒๗ พระอรสุมพลาภิบาล	รูปมนุษย์ถือฆ้องไชย
๒๘ พระสุรินทรามาตย์	รูปเลียงผา
๒๙ พระรัตนโกษา	เทพดาถือพัดด้ามจิ้ว,ท้าวแขน
๓๐ พระราชรองเมือง	รูปมนุษย์ขี่สิงห์ถือฆ้อง
๓๑ พระภาษี	รูปสิงโตจีน

โคมตราได้รางวัลที่ ๒

๑ กรมหมื่นกระษัตริย์ศรีศักดิเดช	รูปเทพดานั่งถือพระขรรค์, ถือสังข์
๒ พระองค์เจ้าชมพูนุท	รูปพานรองเครื่องบูชา
๓ พระองค์เจ้ายุคุนธร	รูปรางบันทัด, รูปเขา
๔ เจ้าพระยาพลเทพ	ตราเก้าดวง
๕ พระยาประสิทธิศุภการ	เทพดาถือสมุด
๖ พระยามหาอำมาตย์	รูปราชสีห์น้อย
๗ พระยาศรีสหเทพ	รูปม้าปล่อย

๘	พระยาเทพอรชุน	รูปเลิ้ยงผา
๙	พระยาเพ็ชรพิไชย	รูปสิงห์
๑๐	พระยาพิไชยสงคราม	พาลีนั่งแท่นถือตรี
๑๑	พระยาวิชิตณรงค์	รูปหนุมานแต่งเครื่องนั่งถือขัน
๑๒	พระยาจ่าแสนบดี	ตรารูปช้าง
๑๓	พระยาหัตถการบัญชา	เทพดาถือพระขรรค์,ถือสมุด
๑๔	พระยาราชประสิทธิ์	นางพระธรณีบีดผมขวา
๑๕	พระยาอัคนีสราภัย	เทพดานั่งถือขื่น
๑๖	พระยามนู	ตรารูปมือ
๑๗	พระยาราชเศรษฐี	กำยั้นเสาเดียวใยกาง
๑๘	พระยาโชฎึก	สำเภาสองเสาซัดใบ
๑๙	พระยาจุฬา	รูปกำยั้นสามเสามีใยกาง
๒๐	พระโหราธิบดี	เทพดาถือพระขรรค์, ถือกระดานชะนวน
๒๑	พระสุริยภักดี	มนุษย์พนมมือ
๒๒	พระมหาเทพ	เทพดานั่งถือกระบี่,ถือสังข์
๒๓	พระพรหมบริรักษ์	มนุษย์นั่งถือหวาย
๒๔	พระธรรมการบดี	รูปเสมาธรรมจักร
๒๕	พระเกษมสุการี	รูปสิงห์
๒๖	พระศรีรัตนไตรย	แปลงเป่นพระศรีศุภโภชน์

๒๗ พระวิจิตราธิการ	เทพดานั่งถือพระขรรค์
๒๘ พระอังกเนศร	เทพดานั่งถือยันต์
๒๙ หลวงวิจารณ์โกษา	เทพดานั่งถือพระขรรค์,ถือสมุด
๓๐ หลวงเทพยนต์	เทพดาถือมีดเหลา
๓๑ หลวงเสน่ห์สรชิต	รูปเทพดานั่งถือยันต์
๓๒ หลวงอินทรมนตรี	รูปเทพดาดีดพิณ
๓๓ หลวงอินทรโกษา	รูปดอกบัว
๓๔ หลวงศรีอัศวเดช	รูปม้าผูกพรวน
๓๕ หลวงพิบูลย์สมบัติ	เทพดาถือพระขรรค์,ถือดอกบัว
๓๖ หลวงราชฤทธานนท์	ประตูมนุษย์นั่งในซุ้ม
๓๗ หลวงกรรภยุบาทว์	เทพดาถือดอกบัว
๓๘ หลวงนราเรืองเดช	เทพดานั่งถือพระขรรค์,ถือช่อดอกไม้
๓๙ หลวงพิไชยพาชี	รูปม้าผูกพรวน
๔๐ ขุนท่องสื่อ	รูปสำเภาสามเสาแล่นใบ
๔๑ ขุนวิจิตรแว่นฟ้า	มนุษย์นั่งประดับกระจก

โคมตราได้รางวัลที่ ๓

๑ กรมหมื่นถาวรวรยศ	เทพดาถือพระขรรค์
๒ กรมหมื่นภูบาลบริรักษ์	เทพดานั่งถือพระขรรค์
๓ กรมหมื่นอมรมนตรี	เทพดาถือพระขรรค์

๔ พระองค์เจ้าสิงหรา (กรมหมื่นอักษรสาสนโสภณ)	เทพดาถือพระขรรค์, ถือปากกา
๕ พระยาราชสุภาวดี	เทพดายืนถือสมุดสองมือ
๖ พระยาราชวรานุกูล	รูปมนุษย์ขี่ม้าถือธง
๗ พระยาประชาชีพบริบาล	รูปหงษ์คาบรวงเข้า
๘ พระยาอาหารบริรักษ์	รูปหงษ์แผลงคาบรวงเข้า
๙ พระยาเพ็ชรชฎา	รูปสิงห์ยืนแท่น
๑๐ พระยาเพ็ชรปาณี	รูปสิงห์ยืนแท่น
๑๑ พระยาอุไทยธรรม	เทพดาเชิญสังพระมหามงกุฎขัดพระขรรค์
๑๒ พระยาภูบาลบันเทิง	เทพดาถือพระขรรค์
๑๓ พระยาราชานุประพันธ์	รูปดอกบัว
๑๔ พระยามหานุภาพ	รูปสุครีพถือพระขรรค์เหาะ
๑๕ พระยาอัพภันตริกามาตย์	รูปเทพดาถือเทียน, ถือพาน
๑๖ พระอินทราธิบดี	รูปเทพดาถือพระขรรค์, ถือสังข์
๑๗ พระราชมานู	เทพดาชูพุ่มดอกไม้ทอง
๑๘ พระอภัยสุรินทร์	รูปมนุษย์ถือกระบี่
๑๙ พระอินทรเทพ	รูปมนุษย์ถือหอก
๒๐ พระหฤทัย	รูปเทพดาถือจักร, ถือพระขรรค์
๒๑ พระราชเสนา	รูปม้าปล่อย
๒๒ พระศุภรัต	เทพดาถือพระขรรค์, ถือพานผ้าไตร

๒๓ พระปริยัติ	เทพดาแบกคัมภีร์,ถือดอกบัว
๒๔ พระราชโกษา	เทพดาเชิญพานพระภูษา
๒๕ พระสรรพากร	รูปพรหมถือพระขรรค์
๒๖ พระพิพิธสาลี	เทพดาถือพระขรรค์,ถือดอกบัว
๒๗ พระศรีเสนา	รูปม้าผูกเครื่อง
๒๘ พระนานาพิธภาษี	เทพดาถือพระขรรค์,ถือพัดด้ามจิ้ว
๒๙ หลวงพิทักษ์โยธา	เทพดาถือขันดอกบัว
๓๐ หลวงสุนทรภิรมย์	มนุษย์นั่งถือพายพนม
๓๑ หลวงอุดมภักดี	มนุษย์นั่งถือพายพนม
๓๒ หลวงอนุรักษ์ภักดี	เทพดาถือพระขรรค์,ท้าวแขน
๓๓ หลวงพิพิธมนตรี	เทพดาถือพระขรรค์,ถือพวงมาไลย
๓๔ หลวงนนทเสน	เทพดาถือพระขรรค์
๓๕ หลวงศรียศ	กำยั่นสามเสาทอดท่า
๓๖ หลวงนนทเดช	รูปกำยั่นสามเสาแล่น
๓๗ หลวงไชยโชคชกชนะ	รูปโล่ห์,ง้าว,ดาบสองมือ
๓๘ หลวงอุดมสมบัติ	รูปช่อดอกไม้
๓๙ หลวงสวัสดิโกษา	เทพดาถือพระขรรค์,ถือดอกบัว
๔๐ หลวงสุรินทรเดชะ	รูปแท่นดอกบัว
๔๑ หลวงอินทโรดม	เทพดานั่งถือพระขรรค์
๔๒ หลวงจัตุรงคโยธา	เทพดาถือพระขรรค์

๔๓ หลวงทรงพลราย	รูปม้ามีพานแว่นฟ้า
๔๔ หลวงปรายพลแสน	รูปม้ามีพานแว่นฟ้า
๔๕ หลวงวิสูตรอัศดร	ม้าผูกเสาบังเหียน
๔๖ หลวงสุนทรสินธพ	ม้าผูกเสาบังเหียน
๔๗ หลวงรัตนรักษา	เทพดาถือพระขรรค์, ถือหม้อแก้ว
๔๘ หลวงมหามณเฑียร	เทพดาถือพระแสงขอช้าง
๔๙ หลวงสนิทสรยุทธ	เทพดานั่งถือปืน
๕๐ หลวงพิทักษ์ราชา	รูปองคตนั่งถือพระขรรค์
๕๑ หลวงอาสาสำแดง	รูปมนุษย์ถือดินสอ,ถือสมุด
๕๒ หลวงธรเณนทร์	รูปมนุษย์ถือฆ้องกะแต
๕๓ หลวงเทเพนทร์	รูปมนุษย์ถือฆ้อง
๕๔ หลวงพิศณุเสนี	เทพดานั่งถือพุ่มดอกไม้
๕๕ หลวงพัสดีกลาง	รูปสิงห์,ยืนแท่น
๕๖ หลวงเทพรจนา	รูปเทพดานั่งถือเครื่องมือ
๕๗ หลวงสุธาพิทักษ์	รูปสิงห์
๕๘ หลวงกลมัยนฤมิตร	รูปเทพดานั่งถือเครื่องมือ
๕๙ หลวงวิจิตรราชมนตรี	เทพดานั่งถือดอกบัว
๖๐ หลวงศรีวรยศ	รูปมนุษย์ถือรางบันทัด, ถือไม้ศอก
๖๑ หลวงสุนทรพิมล	เทพดานั่งถือพระขรรค์, ถือดอกบัว
๖๒ หลวงไพชยนต์นิมิตร	เทพดาถือพระขรรค์, ถือดอกบัว

๖๓ หลวงราชวรานุรักษ์	มนุษย์ยืนใส่หมวกถือกระบี่
๖๔ หลวงชำนาญนาวากล	รูปเรือกลไฟ
๖๕ หลวงพิศาลผลพานิช	รูปมนุษย์นั่งถือแว่นเทียน
๖๖ หมื่นวิสุทธิสมบัติ	รูปเทพดาถือพระขรรค์,ถือพานผ้าไตร
๖๗ หมื่นรัตโกษา	รูปเทพดาถือพระขรรค์,ถือพานผ้าไตร
๖๘ ขุนประสิทธิอักษรสาสน์	เหล็กวิลาดหนังสือฝรั่ง
๖๙ ขุนสารประเสริฐ	โคมเขียนเปนดอกบัวเปนอักษร
๗๐ ขุนสุวรรณไชย	มนุษย์นั่งถือพระขรรค์,ถือแปรง
๗๑ ขุนรจนาประดับ	รูปมนุษย์ประดับกระจก
๗๒ ขุนโยธาพิทักษ์	รูปเครื่องถือปูน
๗๓ ขุนสุวรรณสิทธิ	เทพดาถือพระขรรค์, ถือแผ่นทอง
๗๔ ขุนวิจิตรบรรจง	รูปเรือเอกไชย
๗๕ ขุนภมร	รูปภมร